

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПАВЛА ТИЧИНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. П. ДРАГОМАНОВА
УМАНСЬКА ШІПКА УМАНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ
імені Т. Г. ШЕВЧЕНКА

УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали
Всеукраїнського науково-практичного
семінару-марафону

4 квітня 2014 р.

Умань 2014

УДК 378.11(063)
ББК 74.584я431
У 66

Редакційна колегія:

Курдан О. Л. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки, педагогіки вищої школи та управління Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;
Квачук Д. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки, соціальної роботи та історії педагогіки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;
Мрошинець О. О. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач Науково-дослідної лабораторії педагогічної компетентності, професор з наукової роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рецензенти:

Козьма Н. М. – доктор педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки, соціальної роботи та історії педагогіки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;
Павецько Д. І. – доктор педагогічних наук, професор, кивідувач кафедри загальної педагогіки, педагогіки вищої школи та управління Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

*Розглянуто та рекомендовано до друку вченою радою
факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини,
(протокол № 6 від 20 березня 2014 р.)*

У 66 Управління навчальними закладами: теорія і практика : матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару-маратону (м. Умань, 4 квітня 2014 р.) / ред. кол.: Курдан О. Л. [та ін.] – Умань : ФООП Жовтний О. О., 2014. – 161 с.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару-маратону «Управління навчальними закладами: теорія і практика», який відбувся на базі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини 4 квітня 2014 року. Метою проведення семінару стали презентація результатів наукових досліджень і обмін практичним досвідом з сфери управління навчальними закладами. Представлено статті з основних напрямів роботи семінару: управління частиними навчальними закладами: теорія та імплемації; управління закладами освіти в умовах трансформаційних та інтеграційних процесів; теорія і практика управлінської діяльності керівника навчального закладу; форми, структури та принципи управління навчальними закладами; розвиток теорії і практики управління випускними навчальними закладами; історія та сьогодення; тенденції розвитку професійної підготовки майбутніх керівників навчальних закладів.

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2014

Зміст

Бєлєвона Наташій, Крукія Яна Формули формування адиктивної пов'язки підлітків	8
Бєлєвоний Олександр, Бєлєвонія Наталія, Мосвики Марина Роль вищої школи у вихованні національної еліти	11
Бєлєвонко Наташій Інформатизація системи управління навчальним закладом чи професійний напрям розвитку управління освітою	14
Брукія Ольга Виконення комплексного психолого-педагогічного дипи пошування суб'єктів виховного процесу	18
Брукія Анастасія Історичні основи інноваційної управлінської діяльності керівника закладноосвітнього навчального закладу	22
Васюк Оксана Персоналізований підхід в управлінні педагогічним колективом навчального закладу	26
Василіквіє Євдокія Управління процесом громадянського виховання в школі	29
Гєрцотюк Євгенія Коробинності управління організацією самостійної навчальної діяльності студентів вищого навчального закладу	32
Григорічук Вікторія Управління розвитком дошкільної освіти в сучасних умовах	34
Гриши Віталія Методична робота з розвитку комунікативних умінь учнів загальноосвітньої школи як педагогічна проблема	37

Дубченко Алла Технологія впровадження методів інтерактивного навчання в освітній процес	41
Даченко Олег Валеологічна компетентність як складова валеологічної культури керівника навчального закладу	44
Даченко Ростислав Проблема формування правової культури майбутніх управлінців	47
Зюдровська Яна Комунікативні якості особистості керівника закладу освіти	49
Каєри Катерина Професійна управлінська діяльність керівника загальноосвітнього навчального закладу	53
Кірдаш Олеся Погляди Миколи Костомарова на управління та організацію діяльності вищих навчальних закладів	57
Криворучко Олег Педагогічні умови експертного оцінювання результатів навчальних досягнень учнів	62
Курсіна Катерина Проблема формування управлінських навичок у майбутнього керівника дошкільного закладу	66
Латюк Світлана, Гаспрій Микола Підготовка керівника навчального закладу до здійснення гуманістичної управлінської діяльності	70
Литвин Андрій, Величко Ольга Професіоналізм управлінської діяльності керівника як умова успішного розвитку навчального закладу	73

Литвин Андрій, Вологоджар Анна Шляхи розвитку управлінської компетентності директора навчального закладу	77
Людська Марія Специфіка управління вихованням студентів вищого навчального закладу	82
Людська Марія Специфіка та принципи маркетингових рішень у діяльності вищого навчального закладу	86
Парфетюк Тетяна Аналіз готовності педагогів загальноосвітньої школи до інформаційних суцільних систем навчання	90
Пиличенко Микола, Криворуч Сергій Управління як діяльність і внутрішній контроль	94
Пиличенко Микола, Криворуч Юлія Управління спілкуванням майбутніх керівників навчальних закладів	97
Пиличенко Микола, Кривоштан Ігор Професійна підготовка майбутніх спеціалістів до інноваційної технології	100
Пиличенко Світлана Усвідомлені концепції та принципи управління навчальними закладами	102
Рудченко Ігор Управління професійними навчальними закладами в Україні у кінці XIX ст.	108
Савченко Тетяна, Гаспрій Микола Професійне становлення молодого педагога в системі спільної педагогічної роботи районного відділу освіти і школи	111

Мая Пашенко

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
методичної педагогіки, педагогіки вищої школи та управління
Уманського державного педагогічного університету

Імени Павла Тучини

Ігор Кусачович

кандидат біологічних наук,
доцент кафедри біології та методики її навчання
Уманського державного педагогічного університету
Імени Павла Тучини

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

Розвиток особистості на всіх етапах її життєдіяльності – це умови
каждий особинного розвитку особистості, забезпечення її творчості
інтенсивну, результативну здібностей, зростання компетенції, удосконалення
оригінальних знань, умінь, навичок.

Інноваційні педагогічні технології спрямовуються насамперед на
забезпечення умов для самореалізації суттєвих сил студентів в різних
видах теоретичної і практичної діяльності, при вивченні педагогічних
дисциплін, в динамічному житті за нових ринкових умов.

У педагогічний процес впроваджуються нові технології (інформаційні, комп'ютерні, інтегровані курси, біолочно-модульної програми, моделювання).

Сучасні соціальні умови підвищують вимоги до професійного рівня спеціаліста, націлюють на формування особистості ініціативної, самостійної, надійної творчим мисленням. Гостро стоїть проблема розвитку творчих здібностей особистості, творчої уяви, інтуїтивного мислення, оригінальних способів дії, відходу від шаблонів тощо.

Ніколи переживає болісний процес становлення, відходу від тотальної уніфікації та стандартизації навчально-виховного процесу. І в зв'язку з цим переосмислюються цінності, долаються консерватизм і стереотипи педагогічного мислення. Сьогоднішня підходить вимоги до професійного рівня спеціаліста, націлює на формування особистості ініціативної, самостійної, надійної творчим мисленням. Гостро стоїть проблема розвитку творчих здібностей особистості, творчої уяви

інтуїтивного мислення, оригінальних способів дії, відходу від шаблонів тощо.

Професійність педагога характеризується не тільки тим, який рівень він має, а й тим, як він повинен бути організатором творчості і підприємливості. Він повинен систематично опанувати інноваційні технології, щоб прищепити їм певні риси характеру: волю, енергію і самостійність, щоб прививати учням звичку думати, діяти, творити.

По-друге, професійність педагога полягає в умінні керувати процесом навчання, організувати навчання, так як спеціальність і який самостійний спосіб навчання разом з закінченням, наприклад, вузу дуже швидко змінюється і стає кваліфікованим спеціалістом.

По-третє, професійна кваліфікація педагога полягає в його умінні організувати державні цілі в педагогічній. Від педагога вимагається вміння дослідити дії, направлені на досягнення певних освітніх якостей сучасним суспільством. Ця діяльність педагога повинна бути спрямована на:

1. Конструктивна діяльність, тобто вибір інформації яка повинна бути студентам; проектування власної діяльності на лекції, на практичному або лабораторному занятті; проектування діяльності студентів і, насамкінець, проектування методів контролю знань.

2. Організаційна діяльність, тобто організація перелічі інформації студентам; організація своєї діяльності на лекціях і заняттях; організація діяльності студентів і організація контролю знань.

3. Комунікативна діяльність, тобто встановлення правильних взаємовідносин з колективом студентів, створення доброзичливого психологічного настрою, який сприяє активності процесу навчання, виявленню творчих здібностей студентів. При позитивних взаємовідносинах критично оцінюється матеріал, народжується інтерес до предмету, стають менш помітними окремі промахи викладача.

4. Гностична діяльність, тобто вивчення способів дії на людські, зміни психологічних і вікових особливостей цих людей, уміння опіювати власну діяльність і вносити в неї відповідні корективи.

Для педагога-новачка характерно планування тільки власної діяльності. Це немає передбачення того, як буде сприйнята студентами інформація, яку повідомляють, що виявиться знайомим, що цікавим, що важливим, що викликає роздратування.

По мірі оволодіння педагогічною майстерністю все те, чому педагог може навчити своїх студентів, отримує психологічне забарвлення. Педагог починає відчувати ступінь сприйняття студентами інформації, уміння планувати студентів. Він спонукає їх до порівняння, пошуку істини, зміни їх самоконтролю і самоорганізованості. Його реакція на повільну

дипломи стале швидко і чуттєво. Його заняття проводяться якнайшвидше, пильно. Це в значній мірі сприяє підвищенню кваліфікації студентів, які готуються.

Ключовими умовами міцного засвоєння знань і умінь, застосування їх на практиці є: мистецтво педагога викликати інтерес до предмету, активне відношення студента до навчальної роботи.

Учть теорії активності навчання полягає в тому, що пізнання діяльність, направлена на опанування предметного світу. Вступачини контакти з предметами зовнішнього світу, людина пізнає їх і об'єднує їх практичним досвідом як пізнання світу (навчання і самонавчання), так і її на нього. Її пошукова діяльність, виявляє особливості, властивості і характеристики явищ і об'єктів зовнішнього середовища, визнає їх суцільність, оцінює їх роль, значення. На основі отриманої інформації дослідник ставить для себе мету і розробляє програму своїх дій. Пізнавальна діяльність людини проходить в умовах активно-випереджальної стрийняття і відображення оточуючого світу, рішення різного роду проблемних ситуацій, без чого поставлена мета не може бути досягнута.

Навчально-виховний процес повинен: по-перше, бути імітацією того середовища, в якому будуть жити і працювати студенти; по-друге, місцями формування у слухачів здатності вирішувати практичні задачі, змінюючи і покращувати той предметний світ, в якому вони живуть і працюють.

Активне навчання повинно відповісти цим вимогам. В його основі лежить принцип безпеководної участі, який зобов'язує викладача зробити кожного студента учасником навчально-виховного процесу, який цуква шляхи і способи вирішення проблем. Активні методи навчання дозволяють формувати знання, уміння й навички шляхом залучення слухачів в активну навчально-пізнавальну діяльність. Участь в наукових експериментах це також активна підготовка майбутнього вченого.

Висока ступінь гнучкості і адаптивності активних методів навчання дозволяють викладачу з однаковою ефективністю використовувати їх в наступних випадках: на закочній лекції, бесіди, розмови – як практичне об'єднання актуальності питання, яке розглядається; в якості введення в лекцію – постановка практичної проблеми, яку треба буде розробити; при ілюстрації положень, які розбираються в процесі лекції; паралельно лекції – частинна матеріалів передається в усному викладі, а інша – в допоміжному активному методу; замість лекції – вся тема заняття розкривається за допомогою активного методу.

Водночас відомо, що до процесів творчості належать невідомі чи зокрема, інтуїція, свідомі діяльність і натхнення як своєрідне «співчавдання» з неспівомової сфери у свідомість уже готового вченому. Точно

творча діяльність включає гіпотезу, шукати, знаходити адекватні дані імітаційну можливість для самостійного пошуку нестандартних способів знання знань. Це зовсім неприпустимо у відношенні до способів формування педагогічних умінь у майбутніх учителів (Лаж, потрібні методи, що активізують пізнавальну діяльність, творчість. Ця вимога мимомро веде до застосування методів активного навчання (МАН). До групи МАН включають такі методи: проблемна лекція, евристична бесіда, дискусія, диспут, конкурс, олімпіада, аналіз виробничої ситуації, аналіз критичної ситуації, розв'язування конфлікту, метод клініки, метод дилемати, розігрування ролей, драматизація, дидактична і ділова гра тощо.

Вибір будь-якого з МАН залежить від конкретних завдань навчання, специфіки навчального процесу, підготовки викладача і студентів.

Специфіка навчання за допомогою МАН полягає в тому, що мислення і поведінка студентів примусово активізується, спількування студентів з викладачем і один з одним відбувається на високому рівні мотивації, емоційності і творчості, формування у студентів педагогічних умінь відбувається в обмежені строки. МАН підтримують у студентів творче напруження, діловий азарт, позитивне збудження, емоційність, цікавість. Таке навчання нікого не залишає байдужим, значно підвищується культура спілкування, поглиблюється потяг до взаємодії з людьми в різних ситуаціях. Інтенсивно формуються організаційні навички. Проблемному викладу матеріалу сприяють лекція-дискусія, лекція з використанням елементів мозкової атаки (особливо на стадії формування нових понять), лекція з програванням конкретних педагогічних ситуацій, лекція з використанням ТЗН для зворотнього зв'язку, лекція-промокація, лекція з залпаваними помилками, лекція візуалізація, лекція «у якому» тощо.

Для активізації творчої діяльності студентів можна використати імітаційні заняття, зокрема аналіз конкретних педагогічних ситуацій, рольові ігри, мозкову атаку, рейтингову систему контролю, круглих столів тощо. Атмосфера активізації і переосмислення життя в Україні вимагає нового педагогічного бачення і змін у напрямі виховання і самоинховання впрод, конкурентноздатної особистості.

Список використаних джерел:

1. Красноштан І. В. Інноваційні технології навчання: словник-довідник: навчальний посібник / І. В. Красноштан, М. І. Пашенко, В. В. Макаруч. – Умань: ПП Жовтий, 2010. – 194 с.